

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

www.narodnpozoriste.rs

ИЗДАЈЕ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

ДОН ЂОВАННИ

ДИРИГЕНТ МАРКО БОЕМИ
РЕДИТЕЉ АЛБЕРТО ТРИОЛА
премијера: среда, 22. новембар

ПРЕДСТАВЕ „ДАМА С КАМЕЛИЈАМА“ И „БЕЛА КАФА“ ИЗВЕДЕНЕ 50. ПУТ

Обележена два јубилеја у Драмаи

На почетку текуће позоришне сезоне, у Драмаи су обележена два значајна јубилеја – педесета извођења представа „Дама с камелијама“ (Велика сцена) и „Бела кафа“ (Сцена „Раша Плаовић“). Иако су по темама веома различити, оба комада имају нешто заједничко: публику која их увек гледа на „карту више“. Тако је, наравно, било и овога пута.

Пред препуним гледалиштем, 9. октобра изведена је „Дама с камелијама“, по роману Александра Диме Сина, у режији Југа Радивојевића – представа прожета суптилим приказом истинске љубавне страсти. Подсећања ради, реч је о веома сентименталној и реалистичној љубавној причи о несрећној и на смрт болесној париској куртизани Маргарити Готје (Марија Вицковић) у коју се заљубљује Арман Дивал (Милош Биковић), младић из уледне породице. За разлику од других, бројних му-

шкараца, он је искрено воли. Маргарита узвраћа љубав и њих двоје, ношени емоцијама, заједно беже на село. Међутим, Арманов утицајни отац Жорж (Небојша Кундачина) склапа понуду са несуређеном снахом, како би спасао част породице. Неизлечиво болесна Маргарита прихвата понуду уз услов да отац, када она умре, каже истину Арману.

Редитељ Радивојевић, у изјави за „Позоришне новине“, оцењује да се успех ове представе огледа у томе што публика воли мелодраме, а воли и квалитетна и позната књижевна дела, што „Дама с камелијама“ свакако јесте, уз напомену да веома значајну улогу има и одлична глумачка подела. Слично размишљају и Марија Вицковић и Небојша Кундачина који сматрају да су добра књижевна дела, а нарочито мелодраме, популарне у сваком времену и подсећају да само велики писци, као што је Дима Син, који је овај комад написао 1848. године, успешно постављају „суштински неразрешиве

дилеме“.

О популарности представе код публике, говори и чињеница да је „Дама с камелијама“ на сцени коју деле три ансамбла, за свега четири године (премијера је била 1. октобра 2013) убежила већ 50 извођења, што је у поређењу са искључиво драмским театрима, еквивалентно у најмању руку – дуплој цифри.

Поред поменутих глумаца, у представи играју Стела Бетковић (Приданс), Калина Ковачевић (Нанин), Димитрије Илић (Варвиљ), Андреја Маричић (Гастон Рије), Слободан Бештић (Гроф де Жире), Милена Ђорђевић (Нишета), Лепомир Ивковић (Густав) и Бојана Стефановић (Олимпија). Део глумачког ансамбла су, на неким од претходних извођења, били и Јоаким Тасић (Арман Дивал), Небојша Дугалић (Жорж Дивал), Александар Ђурица (Гастон Рије), Иван Босиљчић (Густав) и Маја Николић (Олимпија).

(Наставак на стр. 2 и 3)

HYUNDAI
NEW THINKING.
NEW POSSIBILITIES.

YUGOROSGAZ

У СУСРЕТ ЈУБИЛЕЈУ

ПОПУСТ
ПРИ КУПОВИНИ КАРТЕ
20%

ОБНОВА НАПИТКА

Доницетијев „Љубавни напиток“ је од 14. октобра 2017. поново на репертоару Опере. Под диригентском управом Ђорђа Станковића, уз солисте, Оркестар и Хор Опере, ролу младе и богате девојке Адине је певала гошћа, сопран Душица Бијелић. Дејан Максимовић је тумачио улогу Неморина, Владимир Андрић је био Белкор, Михаило Шљивић певао је ролу Дулкамара, а Александра Петровић је била Ђанета. Премијера ове представе је била 5. новембра 2003. у режији Пламена Карталова, а последњи пут је изведена 15. априла 2015.

Р. П. Н.

ПОБЕДНИК ПОБЕДНИКА

Представа „Бела кафа“, по тексту Александра Поповића, у режији Милана Нешковића, и извођењу ансамбла Дrame Народнoг позоришта у Београду, једногласном одлуком жирија публике проглашена је за најбољу представу, а Олга Одановић за најбољу глумицу Позоришних свечаности „Фестивал победника фестивала“ у Раковици. Одлуком стручног жирија, првак Дrame Народнoг позоришта Предраг Ејдус освојио је Награду за најбољег глумца (за улогу у комаду „Хор бечких дечака“, у продукцији „Yugo-Art“-а), док је „Gogoland“ Народнoг позоришта Сомбор, у режији Андраша Урбана, проглашен за најбољу представу.

М. Б.

НОВА АДАЛЂИЗА

Мецосопран Александра Ангелов премијерно је наступила у улози свештенице Адалђизе у Белинијевој „Норми“ 11. октобра. Солистима, Оркестром и Хором Опере је дириговала Зорице Митев Војновић, насловну улогу је певала Сања Керкез, а у осталим улогама су наступили Александар Дојковић (Полион), Ненад Јаковљевић (Оровезо), Ивана Живадиновић (Клотилда) и Слободан Живковић (Флавио).

М. Б.

УСПЕХ У ТЕМИШВАРУ

Сопран Драгана Радаковић, некадашњи члан Опере а сада професор ФМУ и маестро Дејан Савић, са великим успехом су наступили у гала извођењу Пучинијеве „Турандот“ на отварању Фестивала „Музички Темišвар“. Ову поставку је београдска публика имала прилику да види приликом прошлогодишњег гостовања Националне опере из Темišвара у Народном позоришту, у оквиру сарадње те две пријатељске куће, која ће се ускоро наставити гостовањем наше Опере у овом румунском граду. На поменутом фестивалу је наступио и баритон Драгутин Матић, као Набуко у истоименој Вердијевој опери.

Р. П. Н.

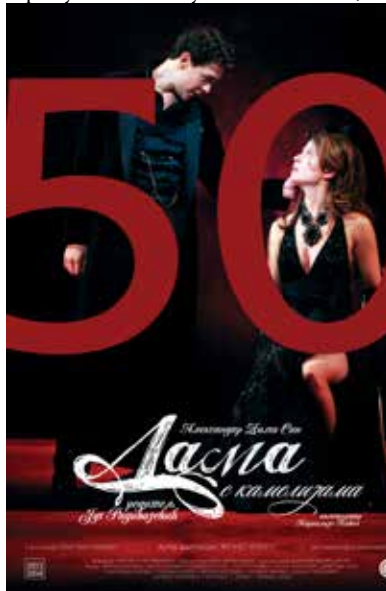
НАСТАВАК СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ

Специфичан ауторски печат представи „Дама с камелијама“, коју је до сада на матичној сцени и гостовањима у земљи и иностранству видело око 20.000 гледалаца, дали су и Жељко Хубач (адаптација комада), Спасоје Ж. Миловановић (драматург), Борис Максимовић (сценограф), Бојана Никитовић (костимограф) и Корнелије Ковач (композитор).

Непуне две недеље касније, 20. октобра, јубиларни 50. пут изведена је и „Бела кафа“, по тексту Александра Аце Поповића, у режији Милана Нешковића. Признати драмски писац у овом комаду напустио своје омиљено подручје периферијског миљеа и смешта догађаје у имућну породицу фабриканта Момчила Јабучила, у периоду од избијања рата 1941. па до друге половине шездесетих година. Редитељ Милан Нешковић, који је заједно са драматургом Молином Удовички Фотез направио адаптацију овог текста написаног крајем осамдесетих година прошлог века, не бави се идеологијом комуниста, националиста, алузијама на распад Југославије из 90-их, већ систематском пропашћу породице, која је основна јединица грађе

сваког друштва. На истовремено реалистичан и апсурдан начин, дата је слика друштва кроз појединачне ликове обичних људи који се воле и мрзе, уважавају и презиру, жестоко споре око својих и туђих идеја, уништавају једни друге, али се и међусобно помажу.

У тој представи, жанровски најближој трагикомедији, кроз причу састављену из пет стања,

ситуација, исечка, инсерата из њихових живота, улоге су остварили Бранко Видаковић (Момчило Јабучило), Олга Одановић

(Мајка Јања), Павле Јеринић (Дели Јова), Вања Ејдус (Црква Ружица), Ненад Стојменовић (Срђа Злопоглеђа) и Нада Шаргин (Зора Шишарка). Радио каскадеру је глас позајмио Предраг Ејдус, док је шлагере отпевао баритон Небојша Бабић. Аутор сценографије је Весна Поповић, костимограф је Марина Вукасовић Меденица, а композитор Ања Ђорђевић.

Дама с камелијама је у првој половини јула, у оквиру културне размене Народне Републике Кине и Републике Србије, са великим успехом извођена на Интернационалном театарском фестивалу у Пекинју и у Градском театру у Шанијају. Ансамбл Националног театра боравио је у Пекинју од 4. до 10. јула, а у Шанијају од 11. до 16. јула и у том периоду представља је изведена пет пута.

О успеху представе, не само код публике, већ и код разних стручних жирија, говоре и следећи подаци: редитељ Нешковић

ПРОТОКОЛИ О САРАДЊИ

Сарадња и подршка

Протокол о дугорочној сарадњи између Народнoг позоришта у Београду и Националног театра Грчке из Атине, потписан је у уторак, 10. октобра. Тим актом, који су потписали управници Дејан Савић и Статис Ливатинос, предвиђено је проширење и унапређење уметничке сарадње две националне куће, на основу заједничких интереса. На тај начин, биће омогућени најбољи услови за међународну позоришну и уметничку сарадњу која подразумева размену представа, аутора, уметника и других стручњака, копродукцију представа, као и друге облике сарадње који су од интереса за оба позоришта.

Национални театар Грчке основан је 1900. године као Краљевско позориште, а отворен је 24. новембра следеће године. Данас има четири сцене на којима се изводе класични комади грчке и светске драматургије, као и савремене драмски текстови.

Нешто раније, 5. октобра 2017. је у име Народнoг позоришта у Приштини, са седиштем у Гра-

Управник Народнoг позоришта у Београду Дејан Савић, потписао је протокол о сарадњи са Националним театром Грчке и Народним позориштем у Приштини, са седиштем у Грачаници.

чаници, Протокол о дугорочној сарадњи са нашим националним театром потписао управник Предраг Радоњић. Протоколом је

предвиђено да два позоришта у оквиру својих могућности обезбеде реципрочна гостовања, да покушају да учествују у заједничким продукцијама представа, размени аутора, уметника и других стручњака, као и у свим другим облицима сарадње у позоришту, који су од интереса за обе куће.

Подсетивши да је Народнoг позориште у Београду прошле године потписало исти споразум са Српским народним позориштем из Новог Сада, Савић је приметио да овога пута „с обзиром на околности не можемо да очекујемо исте резултате“, али и нагласио да

Драматург Молина
Удовички Фојез каже да је изненађена колико је „Бела кафа“ актуелна ујркос томе што је написана пре скоро три деценије, односно колико нам се историја понавља и скреће пајњу на Појовићев начин управљања ликовима – итиских у сценском, али посебних у сваком другом смислу. Према њеним речима, у овом комаду неки ликови асоцијативно подсећају и на митски миље, на епску поезију, а неки су резултат ајсурној појравања ишичеве креације изашли из српске митологије, о чему говоре њихова имена: **Момчило Јабучило, Мајка Јања, Дели Јова, Црква Ружица, Срђа Злојолећа и Зора Шишарка.**

добитник је Награде за режију „Љубомир Муци Драшкић“ за 2015, а Павле Јеринић – Награде „Томислав Пејчић“ за најбољег младог глумца на XXIII Фестивала

лу класике „Вршачка позоришна јесен“ и Награде „Петар Банићевић“ коју додељује Народно позориште. Исте године, Нада Шаргин је постала прва добитница Награде „Ружица Сокић“, Олги Одановић је припала бијенална глумачка награда Удружења драмских уметника Србије, „Љубинка Бобић“, као и Награда „Ардалион“ за епизодну улогу на Југословенском позоришном фестивалу у Ужицу. На истој манифестацији, Нада Шаргин је добила „Ардалиона“ за најбољу женску улогу, а Марина Вукасо-

вић Меденица за најбољу костимографију. Наредне године, на XIX Театар фесту „Петар Кочић“ у Бањалуци, Бранку Видаковићу је додељена Награда за најбољу мушку улогу, Нада Шаргин је проглашена за најбољу глумицу, а Марина Меденица је поново добила Награду за најбољег костимографа.

Представу је од премијере, 4. маја 2015. године, на матичној сцени и гостовањима у земљи и региону, видело око 10.000 гледалаца.

■ Микојан Безбрадица ■

ће „без обзира на то, овим Протоколом бити створена једна правна база за реализацију програма и пројеката који су нам од обостране користи, а на задовољство и ползу наших људи и на Косову и Метохији и у централној Србији“. Он је обећао да ће Народно позориште у Београду „својим драгим колегама понудити сву могућу техничку, логистичку, уметничку помоћ која им је потребна“.

„Од њих очекујемо добре наслове с којима ће се представити нашој публици у Београду. Њихова гостовања увек су изазивала огромно интересовање овдашње публике, а подсећам да је прошле године на представи ‘Хотел Косово’ био присутан и, у том тренутку, најбољи тенисер света Новак

Ђоковић, са породицом“, рекао је Савић и додао да је „ово протокол братских, колегијалних и пријатељских кућа на истом нивоу“ и истакао да је веома срећан што ће Народно позориште у Приштини у наредном периоду, у којем ће београдски Национални театар прославити неке веома значајне датуме из своје богате историје, „наћи своје место у обележавању тих значајних јубилеја за нашу целокупну културу и уметност“.

Радоњић је истакао да је веома задовољан што је театар, на чијем се челу налази од средине јула ове године, потписао овакав споразум са Народним позориштем у Београду. „Имамо, чини ми се, прилично велики број со-

лидних представа којима желимо да београдској публици представимо рад нашег позоришта. Наредна година је, и иначе, по плановима и програмима пројектована у том смеру да свој рад представимо мало шире од Косова и Метохије. Такође се надамо да ћемо и ми бити у прилици да угостимо Народно позориште не само у Грачаници, него и у свим другим местима на Косову где за тим има потребе и жеље“, рекао је Радоњић.

Он је оценио да потписивање Протокола представља „врло важан догађај за Народно позориште у Приштини, а сигуран сам, и за наше колеге у Београду“.

■ Микојан Безбрадица ■

НОВЕМБАР 2017.

ИЗЛОЖБЕ

• ПРВА ПОСТАВКА
 аутор Зорица Јанковић

• ГОРДАНА ЈЕВТОВИЋ МИНОВ
 ПРИМАДОНА И ПРОФЕСОР
 аутор Драган Стевић

КОНЦЕРТИ – ФМУ у Музеју

6. 11 | 18.00

Завршни испит докторских студија

Душица Блаженовић, виолина

14. 11 | 18.00

Виолончелисти

25. 11 | 18.00

Виолинисти, класа Маје Јокановић, ред. проф.

ЧИТАЛИШТЕ-ПОЗОРИШТЕ

8. 11 | 19.30 монодрама СТРАХ ОД ЉУБАВИ по роману Лепосаве Јовановић, у извођењу првакиње Дrame Народног позоришта Соње Јауковић

16. 11 | 19.30

Бранислав Нушић, ПРИПОВЕТКЕ ЈЕДНОГ КАПЛАРА,

у извођењу драмског уметника Зорана Ђосића и Нине Ђосић (обоа)

30. 11 | 19.30 монодрама НЕ ЗНАШТИ ЊИГ Матије Бећковића, у извођењу првакиње Дrame Народног позоришта Соње Јауковић

ОТВОРЕНА ВРАТА

18. 11 | 12.00

КОНЦЕРТИ

23. 11 | 18.00

Ноте о љубави

Марија Ђорђевић, сопран

Ингрид Јанковић, клавир

24. 11 | 18.00

Првих пет година

Квартет Мистик Сello

27. 11 | 18.00

Вече оперских арија

Сања Косанић, сопран

Миливоје Вељић, клавир

29. 11 | 18.00

Гитаристи МШ „Вучковић“

ПРОМОЦИЈА

28. 11 | 18.00

Ана Радошевић О сценским извођењима „Охридске легенде“

Стевана Христића

Прилог историографији српске балетске сцене.

Издавач: Музиколошки институт САНУ, Београд, 2017.

Музеј Народног позоришта у Београду. Тел: 328 44 73

ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА

Изложба „Гордана Јевтовић Минов – примadona и професор“, којом Музеј Народног позоришта у Београду обележава десет година од упокојења ове наше значајне уметнице, свечано је отворена у петак, 20. октобра 2017. Многобројним посетиоцима, члановима породице, пријатељима, колегама и поштоваоцима наше примadоне, обратили су се аутор поставке и директор овог Музеја Драган Стевић и в.д. директора Опере Јанко Синадиновић. Изложба ће бити отворена до средине децембра.

J. С.

ПЛАКАТИ У ЛАЗАРЕВЦУ

Јован Тарбук, графички уредник и дизајнер Народног позоришта у Београду, у новембру гостује у Центру за културу Лазаревац, са својом изложбом „Позоришни плакат“ која је премијерно била постављена у Музеју Народног позоришта за Ноћ музеја 2015. Изложба се отвара 6. новембра у 19 часова. Иначе, Тарбук је и један од 50 победника Фестивала „График метерс“ (Graphic Matters) у Холандији. Његов плакат „Слобода говора“ је међу 50 победничких које је жири одабрао од 2561 плаката из 91 земље, а који су тренутно (од 22. септембра до 22. октобра), изложени на отвореном, на главном тргу у холандском граду Бреда.

J. С.

У СУСРЕТ ПРЕМИЈЕРИ

Полифонија музике и људских односа

Легендарни шпански љубавник Дон Ђовани поново је спреман да завлада Великом сценом Народног позоришта. Планира да заведе све даме око себе, намерава да порази и најјачег супарника, остављајући тако дубок траг у животима свих ликова истоимене Моцартове опере. Прича о животу и казни великог развратника и прељубника, поново је на репертоару Националног театра, после десет година од последњег извођења. У новој продукцији, према речима диригента Дијане Цветковић, идеја није да се Дон Ђовани представи само као женскарош и раскалашник, већ да се покаже цео животни пут човека који се одлучио да живи линијом мањег отпора, лакшим животом, у претераној слободи која га доводи до потпуног уништења.

„Сам Моцарт концепцијски нам већ у првој слици приказује Дон Ђованија не само као провалника, него и као убицу. Видимо човека са потпуним одсуством емпатије, који убија друго људско биће и одлази даље, губећи и идеју и појам о томе шта ради, гледајући само да задовољи себе и своје личне побуде. То је нека врста анималног осећаја, тренутног, који га на крају доводи до уништења. Видимо га као човека без моралних, животних, чак и религиозних кодекса, јер он се ни пред смрт не каје. Њега није убило само то што је женскарош, већ га је убила његова сујета, његово его, његово самољубље, и то што после свих грехова не жели да се покаје, мислећи да је јачи и од смрти“, објашњава Дијана Цветковић.

У тумачењу Миодрага Д. Јовановића, Дон Ђовани је „неко ко је вечито незадовољан и неостварен, па самим тим циник и нихилиста, неко ко на погрешан начин, ношен својим примордијалним, анималним инстинктима тражи остварење, смисао, срећу и спасење, тамо где их нема“. Јовановић истиче да је феномен Дон Ђованија веома актуелан у данашњици, само што се појављује под неким другим именима. „Шта су данас, у времену крајње обезбожености и одсуства сваке врсте морала, људи који себе проналазе под одредницама ‘метросексуалац’, ‘вечити нежења’, ‘још је млад, па нек’ се иживи...’, ‘тип склон промискуитету’ итд, итд, него нека врста савременог Дон Жуана!? Шта су они који на најбестијалније начине искористићавају друге људе, не би ли задовољили своје тренутне прохтеве и пориве, играјући се њи-

Премијера опере „Дон Ђовани“ В. А. Моцарта, која се припрема у копродукцији са Опером и театром „Магленианум“, премијерно ће бити изведена на Дан Народног позоришта, 22. новембра. Већи део ауторског тима чине јосић из Италије – диригент Марко Боми, редитељ Алберто Триола и сценограф Санџиу Тициано, а костимограф је Катарина Грчић Николић. Главне улоге припремају: Миодраг Д. Јовановић, Владимир Андрић, Вук Зекић, Марко Калајановић, Васа Сјајкић (Дон Ђовани); Светло Касирајковић, Александар Маневски, Спирохина Ђокић, Сава Вемић (Комендантор); Гордана Томић, Снежана Савичић Секулић, Александра Пејровић, Ана Пејровић (Дона Ана); Марко Живковић, Сиван Каранац, Љубомир Појовић, Саша Шћулић (Дон Отавио); Иванка Раковић Крстиношић, Александра Сјаменковић Гарсија, Теодора Димитријевић (Дона Елвира); Александар Сјамајковић, Драгољуб Бајић, Вук Мајић, Небојша Бабић (Лейорело); Павле Жарков, Гаврило Рабреновић, Марко Пантелић, Никола Басија (Мазето); Софија Пижурца, Невена Брицен, Драјана Томић Роксандић, Невена Мајић, Весна Марковић (Церлина). Асистент редитеља Дијана Цветковић, а сценографију реализују Мираш Вуксановић и Јасна Сарамандић. Рејзиза је 28. новембра у Маглениануму.

ховим судбинама, него својеврсни ‘Дон Жуани’? Наравно, на крају се све завршава, буквално и у пренесеном значењу те речи, одласком у пакао, јер ко пакао живи, у паклу и завршава!“, објашњава Јовановић.

Питали смо Гордану Томић како је и зашто Дона Ана ипак успела да одоли чарима фантастичног заводника. „Дона Ана нема никаквих емоција према Дон Ђованију, осим освете и мржње. Она никада, ни у

Гордана Томић

Миодраг Д. Јовановић

Снежана Савичић Секулић

Владимир Андрић

једном тренутку није ни помишљала да буде са њим, јер је искрено заљубљена у Дон Отавија. Њена траума огледа се у томе што је Дон Ђовани убио њеног оца, и зато њу кроз читаво дело, све до последњег монолога води освета. Тада она, кроз једну од најлепших љубавних арија, показује друго лице своје душе, особу пуну љубави, а не мржње“, објашњава Гордана Томић и додаје да је Дон Ђовани типичан пример особе која је острашћена, а сама острашћеност може да буде различита, не само према женама. „Она може бити према клађењу, коцкању, пићу, храни... Из његовог живота човек треба да извуче поуку да све што је преко мере није добро. Смисао живота јесте у томе да човек у свему покуша да нађе праву меру“, сматра Гордана Томић.

У оперском свету, како пише Константин Винавер, „Дон Жуан“ важи за „Моцартово ремек-дело, а музички писци га стављају изнад свих других опера уопште. У нашој средини, опера није никада имала право и трајног успеха, вероватно због тога што се ово дело, ова музика, тек после више слушања може упознати и завољети“. И Владимир Андрић доживљава оперу „Дон Ђовани“ као једно од најлепших Моцартових дела уопште и са одушевљењем позива публику на предстојећу премијеру: „Веома се радујем Дон Ђованију, посебно што сам га певао и раније. Много волим ту музику, а сваком баритону мора бити част да тумачи такву улогу. Он јесте заводник и прељубник, али иронија представе је и у томе што он не успева да оствари баш све онако како је замислио. Стално га нешто осујети и поре-

мети, а онда се судбина постара да не буде баш такав заводник како га ми замишљамо. Дон Ђовани је уствари прототип заводника, ту су хиљаде и хиљаде жена о којима се пева да их је освојио, али ми то не видимо заправо. Рола је изузетна и због феноменалне певачке линије коју носи са собом, овај лик је све време на сцени, изванредан је и изузетно захвалан. Што је ватренији и моћнији на сцени, то је ефекат већи, а сама музика Дон Ђованијевог одласка у пакао је изузетно јака“, истиче Владимир Андрић.

За Снежану Савичић, Дон Ђовани представља „један од најзанимљивијих ликова у свим Моцартовим операма. Он дубоко верује да постоји само овоземаљски живот и да га треба искористити у задовољавању својих жеља и страсти. Безобзиран, дрзак, себичан, циничан, арогантан... Радије ће у пакао него

Дијана Цветковић

да се повинује захтевима средине. Дон Ђовани је лик који покреће и усмерава све ликове према себи у односу на своје поступке. Његов лик је искључиво индивидуалан, јединствен и свој. Он се отворено подсмева свима не обазирјући се на

исход свог дела. Не разуме зашто све жене траже и чезну за вечном љубави јер то нико не може да обећа“, каже Снежана Савичић. Она Дона Ана види као изразито карактеран лик, који одликују гордост, одлучност, снага, страственост, патња... „У оркестарској партитури је савршено осликана палета дубоких емотивних стања кроз која Дона Ана пролази. Њена женственост и отменост нису умањене кроз све изливе гнева и очаја које она показује и доживљава у односу на Дон Ђованија. Она и у томе има меру, јер припада вишем друштвеном слоју, исто као и Дон Отавио, њен вереник. Њена решеност и истрајност је воде кроз цело оперско дело и на крају правда бива задовољена“, истиче Снежана Савичић.

„Ова опера може да се допадне свим слојевима друштва и свим генерацијама. Основна тема је опште присутна до данас. И ми имамо богате момке који мисле да могу све, да су најјачи, најбољи, који се не либе ничега, који мисле да могу тек тако да уништавају туђе животе, а да немају последице. Живимо у времену у којем се губе породични и морални кодекси, а свака претерана слобода доводи до потпуног уништења. Сваки лик носи са собом тежину која мора бити адекватно дочарана, да би цео тај пут, све што се дешава имало смисла. Дон Ђовани је фантастична полифонија музике и људских односа, хармонија свега тога чини лепоту ове опере“, закључује Дијана Цветковић, поручујући свим генерацијама да никако не пропусте ово изванредно дело оперске литературе.

■ Данијела Кнежевић Стевановић ■

МАЛИ ОПЕРСКИ ПОДСЕТНИК 4

Продана невеста

Београђани су први пут видели „Продану невесту“ 5. маја 1901. године, када су ову најпознатију комичну оперу Беджиха Сметане извели уз пратњу клавира чланови Српско-јеврејског певачког друштва у ресторану „Коларац“.

На сцени Народног позоришта у Београду „Продана невеста“ је први пут приказана 10. фебруара 1909, под диригентским вођством капелника Драгутина Покорног. Премијера и још четири представе у којима су учествовали Драга Спасић (Марженка), М. Кондрачки (Кецал), Ернесто Камарота (Јењик), Војислав Турински (Вашек), остали солисти, хор и оркестар, нису наишле на добар пријем код критичара.

Убрзо, 11. децембра исте године, ова Сметанина опера премијерно је играна у тек основаној Оперу на булевару Жарка Савића. Публика и критичари имали су само речи хвале за диригента Покорног, Султану и Жарка Савића (Марженка и Кецал), Ивана Цаха (Јењик), Војислава Туринског (Вашек) и остале извођаче. Последњи, десети пут је на овој сцени приказана 1. октобра 1910.

Следећи сусрет Београђана са „Проданом невестом“ био је у мају 1911, када је у Народном позоришту први пут гостовао комплетан ансамбл Оперу Хрватског народног казалишта из Загреба, који је својим веома квалитетним извођењима девет опера и једне оперете значајно допринео да у престоници Краљевине Србије коначно почне озбиљно да се ради на успостављању српске националне Оперу.

После оснивања Оперу као самосталног ансамбла Народног позоришта у Београду у сезони 1919/20, „Продана невеста“ је премијерно изведена 21. октобра 1922. на сцени Мањежа, на којој су у то време давале представе овог театра због радова на обнови главне зграде, знатно оштећене у Првом светском рату. Те вечери је дириговао Иван Брезовшек, редитељ је био Теофан Павловски, сценограф Леонид Браилевски, а у главним улогама су наступили Јованка и Светозар Писаревић (Марженка и Кецал), Јосип Ријавец (Јењик) и Милорад Милутиновић (Вашек). Милоје Милојевић и други музички критичари били су сагласни да су сви извођачи били на потребној висини.

До 1941. године „Продана невеста“ је приказана у Народном позоришту у Београду 104 пута. У

извођењу тих представа су, поред наведених уметника, учествовали и Ловро Матачић, Предраг Милошевић, Јозеф Крипс (диригенти), Ада Пољакова, Марија Жалудова, Злата Ђунђенац, Анита Мезетова, Зденка Зикова (Марженка), Милорад Јовановић, Александар Туцаковић, Жарко Цвејић, Виљелм Зитек (Кецал), Живојин Томић, Владета Поповић, Марио Шименц, Рудолф Францл (Јењик), Зденко Книтл, Драги Петровић (Вашек)

Ђокић (Марженка), Жарко Цвејић, Мирослав Чангаловић, Душан Поповић, Латко Корошец, Небојша Маричић (Кецал), Александар Маринковић, Звонимир Крнетић, Иво Жидек, Љубомир Бодуров, Предраг Протић (Јењик), Никола Јанчић, Миљивој Петровић, Фрањо Паулик, Томислав Рено и Игор Матвејев (Вашек).

Док су премијерне поставке „Продане невесте“ из 1945. и 1984. године рађене у духу традицио-

Представљама „Продане невесте“ и другим англојезичким остварењима која, нажалост, већ дуго нису на репертоару Народног позоришта у Београду, наша Опера је дала вредан репертоарски, извођачки и музички допринос развоју домаће и светске репродукције у другој половини прошлог века.

и други наши и инострани уметници.

Захваљујући премијерним поставкама од 27. јуна 1945, 3. фебруара 1962. и 19. маја 1984. године, као и повременим обновама, „Продана невеста“ је била присутна на репертоару Оперу Народног позоришта у Београду и у другој половини XX века. За њено успешно приказивање на београдској и иностраним сценама (Визбаден, 1962; Каиро, 1962; Палермо, 1967; Венеција, 1968; Мадрид, 1973) били су заслужни, између осталих, Оскар Данон, Борислав Пашћан, Антон Колар (диригенти), Никола Цвејић, Ани Радошевић, Борислав Поповић (редитељи), Душан Ристић, Владислав Лалички (сценографи), Милица Бабић, Душан Ристић (костимографи), Валерија Хејбалова, Радмила Бакочевић, Славка Поповић, Радмила Смиљанић, Олга

налног извођења овог Сметаниног дела, поставка из 1962. је била музичко-сценски сагледана и тумачена на у то време нов и неубичајан начин, којим су потврђени дотадашњи познати и признати истраживачки и извођачки домети београдске Оперу у њеном „златном периоду“.

„...Извођење ‘Продане невесте’ Беджиха Сметане значио је тријумф за београдске уметнике. Аплауз, који се проламао за време игре у појединим сценама, претворио се на крају у дуготрајне овације Оскару Данону и његовом ансамблу“. Овако је 11. маја 1962. године о београдској „Проданој невести“, изведеној на Међународном мајском фестивалу у Визбадену, писао у листу „Wiesbadener Tagblatt“ познати немачки музички критичар др Хајнц Висиг. И његове колеге Ђулио Пагано, Бруно Този, Марио Месинис, Фернандо Руис Кока, да поменем само њих, такође су хвалили високе музичко-сценске квалитете солиста, звучну надмоћност хора, атрактивну игру балетског ансамбла и прецизност оркестра, што је, по њиховом мишљењу, омогућило београдским уметницима да на својим иностраним гостовањима остваре репрезентативна тумачења Сметаниног ремек-дела, која су пленила уиграшошћу, лепотом скупног наступања, сценским стилем и изузетним ентузијазмом.

■ Владимир Јовановић ■

МИНИСТАРКА У ПОСЕТИ

Делегација министарства културе Републике Албаније, на челу са министарком Мирелом Кумбаро Фурци, посетила је 20. октобра Народно позориште у Београду. Угледне госте су примили чланови управе нашег националног театра и министарки уручили реплику Печата Народног позоришта, а разговору са управником Дејаном Савићем су разматране могућности културне сарадње и размене програма и пројеката међу националним установама културе наших пријатељских земаља.

Р. П. Н.

БАЈИЋ У КРАЈОВИ

Бас Драгољуб Бајић успешно је гостовао на концертном извођењу Вагнерове опере „Тристан и Изолда“, одржаном 14. октобра у Крајови. На сцени Филхармоније „Олтениа“, под диригентском управом Валтера Атанасија из Италије, првак Оперу Народног позоришта у Београду је наступио у улози Марка, краља Корнвала. Насловне улоге су тумачили тенор из Велике Британије Јан Стореј (тренутно најбољи тумач те улоге на свету) и сопран Џејн Ирвин.

М. Б.

ЖАНКА СЛОБОДИ

Слобода Мићаловић је овогосдишњи добитник Плакете „Жанка Стокић“ за најбоље глумачко остварење на Позоришним свечаностима „Жанки у част“ у Кучеву, за улогу Френки у представи „Френки и Џони“, која је остварена у продукцији Народног позоришта

у Београду и Сомборског позоришта. У одлуци Уметничког савета овог фестивала, између осталог, стоји: „Раскошним талентом и сувереном игром, Слобода гради карактерни лик који савладава страхове и неуспехе шаљући поруку и охрабрење публици да права љубав никада не касни“.

Р.П.Н.

ДЕЛЕГАЦИЈА ИЗ БРИТАНИЈЕ

Делегација Ковентрија из Велике Британије на челу са градоначелником Тонијем Скипером, која је неколико дана боравила у Београду поводом

60 година од братимљења ова два града, посетила је 3. октобра Народно позориште и присуствовала Пучинијевој опери „Мадам Батерфлај“. Оперативни директор Самур Ранковић и шеф маркетинга Мирослав Јанковић су госте упознали са организационим, техничким условима и актуелним репертоаром Националног театра, а директор Музеја Драган Стевовић им је говорио о историји овог театра, показао им зграду и актуелне изложбе у Музеју. У паузи представе, госте је поздравио и управник Дејан Савић, под чијим музичким вођством су солисти, Хор и Оркестар националног театра овом представом отворили оперску сезону.

М. Б.

IN MEMORIAM – ВИШЊА ЂОРЂЕВИЋ (1938–2017)

Опроштај од велике уметнице и човека

**Сузе за драјом
Сособом ише-
шко моју сјајши,
али дубоко у срцу је са-
чуван бол и њонос шћио смо
имали ирилику да сарађу-
јемо са ишако великом ба-
лешком уметницом
као шћио је била Ви-
шња. Чувамо њен
осмех дубоко у сво-
јим срцима, њену
раскошну драмску
ићру, и надам се да
ће Вишњу и у бу-
дућности млади
следиши. Де-
лим са вама
искрени бол
за великом
уметни-
цом и ху-
маном
лич-**

Напустила нас је Вишња Ђорђевић, изванредна балетска уметница, педагог и кореограф, некадашњи директор балета ХНК у Сплиту и Народног позоришта у Београду, дугогодишњи председник Удружења балетских уметника Србије, неуморни борац за статус и права балетских уметника, за очување остварених вредности и тековина балетске уметности, као и за њихово усавршавање.

Родом из Панчева, балет је учила у школи „Лујо Давичо“ у Београду, код Симе Лакетића, Соње Ланкау и Нине Кирсанове, а у Народно позориште у Београду ступа већ по завршетку 7. разреда средње балетске школе, у сезони 1955/56. Врло брзо добија солистичке улоге, а затим и главне, међу којима су Жизела, Пепелуга, Ондина, Жена у балету „Балада о месецу луталици“, Марија у „Бахчисарајској фонтани“, Сванида у „Копелији“, Аурора и Принцеза Флоранс у „Зачараној лепотици“, Принцеза у „Жар птици“, Јела у балету „Ђаво на селу“, Архиспоза у балету „Абракас“, „Спиритуел“... чије кореографије потписују Вера Костић, Нина Кирсанова, Пиа и Пи-

ношићу. (Милица Зајцев)
**Часћ је било њознаваши,
радиши и дружиши се са
Вишњом Ђорђевић, врхун-
ском и софистицицираном
балерином свих времена на
нашим њрсићорима (Ерика
Марјаиш, Нови Саг)
Тућјемо с Тобом збој иу-
бићка драје нам Вишње.
Године које смо заједно
њровели радећи у нашем
Балешу иамшимо с љубављу
њрема нашој умјешности,
њрема њој као човеку
и раднику, и Теби, нашем
колеи, као њеном суйућни-
ку и њдрици. Вријеме
је њресћоро за оне који че-
кају, њребрзо за оне који се
боје, њредућо за оне који су
у жалосићи, њрекраићко за
оне који се радују, али за
оне који су у љубави – ври-
јеме је вјечности. Нека јој је
вјечна слава и хвала... (Ба-
леш Хрваићкој народној
казалишићи Силић – шеле-
ћрам ућућен Консићанићну
Тешеи)**

стони и други водећи домаћи и гостујући кореографи оног времена.

Највише је и најрадије сарађивала са Димитријем Парлићем, коме је често била и асистент, а касније се и бринула о одржавању његових поставки које је више пута и преносила – на балетске сцене Београда, Приштине и Сплита. У Парлићевим кореографијама је играла насловне и главне женске улоге у балетима „Рођендан инфанткиње“, „Човек пред огледалом“, „Апасионато“, „Пољубац виле“, „Ромео и Јулија“, „Балетске импресије“, „Весела прича“, „Охридска легенда“, „Шеста симфонија“, „Лабудово језеро“, „Симфонија у Це-дуру“, „Кинеска прича“. За улогу Ане Карењине на београдској праизведби истоименог балета по роману Л. Н. Толстоја, такође у Парлићевој кореографији, композитор овог дела Родион Шчедрин јој је поклозни плочу са посветом: „Најбољој Ани“. А поводом обележавања 20 година уметничког рада Вишње Ђорђевић, композитор Рудолф Бручи и Димитрије Парлић су креирали балет „Катарина Измаилова“, према роману „Леди Макбет Мценског округа“ Н. Љескова. Све до пролетос, Вишња Ђорђевић је била једина балерина која је тумачила овај комплексни лик. Нажалост, није могла да види представу Српског народног позоришта, на чију сцену је ову поставку пренео Константин Теша...

Увек је с љубављу и поштовањем истицала улогу коју су у њеном стваралаштву имали партнери: Милан Момчиловић, Бранко Марковић, Милорад Мишковић, Жарко Пребил, Андреј Проковски, Марио Пистони, Душан Трнинић, Бора Младеновић, а нарочито Радомир Вучић.

Током играчке каријере је са матичним ансамблом гостовала широм земље и у иностранству: више пута у Атини, по три пута на фестивалима у Визбадену и Лозани, три пута у Венецији, по два пута у Каиру, Барселони и Паризу, затим у Бриселу поводом Светске изложбе, у Александрији, Токију, Осаки, Ротердаму, Хагу, Амстердаму, у Монте Карлу, Риму, Варшави, Жабжеу, Палерму, Мадриду, Техерану, Единбургу, Источном Берлину, Лајпцигу, Дортмунду, на великој турнеји по Сардинији је играла у 12 градова... Самостално је гостовала на Фестивалу балета на Куби, у Трсту, Напуљу и у трупи Милорада Мишковића у Паризу (1967).

Од оснивања Радио телевизије Београд учествовала је у емисијама забавног и уметничког карактера као солиста и кореограф, сарађују-

ћи са редитељима Славољубом Равасијем, Питом Теслићем, Антоном Мартијем и другима. Играла је главне улоге у ТВ балетима „Златна рибица“, „Трилинг“, „Маска црвене смрти“, „У руднику“, „Тристан и Изолда“, „Прича о војнику“... у кореографијама Миљенка Штамбука, Темире Покорни, Владимира Логунова, Димитрија Парлића, Милице Јовановић, Vere Костић... Аутор је кореографије за ТВ балет „Отело, рубац, Дездемона“, као и бројних кореографија у емисијама забавно-музичког програма, а њој је посвећено неколико ТВ емисија, међу којима и „Три портрета – Прича о Вишњи“ (аутор Пит Теслић) и „На врховима прстију“ (аутор Милица Зајцев).

По завршетку играчке каријере бавила се педагошким и репетиторским радом у балетима београдског, приштинског и сплитског театра. Поред Парлића, асистирала је и Милку Шпаремблеку (између осталог и на балетском програму за отварање Универзијаде у Загребу 1987), Владимиру Логунову и Vere Костић. Аутор је кореографија за балете: „Отело, рубац, Дездемона“ за Фестивал у Љубљани и „Какофонија“ са солистима и ансамблом ХНК Сплит, те за балетске нумере у оперским и драмским представама.

Била је директор Балета у ХНК у Сплиту од 1987. до 1990. и Балета Народног позоришта у Београ-

ду од 2000. до 2004. Оба ансамбла су током ових периода постигла изузетне успехе. Од 1996. до 2000. је у два мандата била председница Удружења балетских уметника Србије, где је иницирала оснивање Награде „Димитрије Парлић“ и Награде за животно дело истакнутим балетским уметницима, Фестивала кореографских минијатура, организовала бројне добротворне акције и беспопштено се борила за повратак бенефицираног радног стажа балетским играчима и за друга сталешка питања.

Међу њеним наградама и признањима су и: Награда за животно дело (УБУС), Плакета Народног позоришта, Награда за интерпретацију на Балетном бијеналу у Љубљани (Катарина Измаилова, 1979), Награда Народног позоришта (Ана Карењина, 1972/73), Плакета РТВ Београд, Орден са сребрним зрацима Народне Републике Југославије, Плакета Удружења балетских уметника Србије и друге.

Док ослобођена овоземаљских стега плеше са својим Радетом, Душком, Бранком, под будним оком Парлићевим, ми остајемо да се сећамо дивне уметнице, часног човека, пожртвоване партнерке, пријатељице, ћерке, сестре и тетке. Хвала јој за све.

■ Ј. Стевановић ■

А. Кажич

УБоју се узела истинска ири-
мабалерина Вишња Ђорђе-
вић. Дозволила је да јој ирићем
сасвим близу, обоћашила је мој
живоћ, лични и њрофесионални,
својим уметничким искућивом,
знањем, савешћима, брижношићу,
ирићашељсћивом. За руку ме је
више од две деценије водила кроз
ићесни, сурови лавиринћи балеш-
ске уметности, њдржавала ме
соићсћивеним аућићорићешћом, њо-
маћала кад јод је шћо било њићребно.

Пошћивовала сам је и волела. Мноћо. Искрено. Узвраћала ми је и њошћивање и љубав... са њуно нежности. Само за мене.

Поклонила ми је ову фотћографичу 30. децембра 2006. онако, из чистића мира, на њен начин, следећи неку соићсћивену снажну њићребу. На њолећини је најисцала: „Не знам зашћио бас данас, али... желим да ова слика из ‘Ане’ сћићоји код ићебе...“ И још је додала: „Драћој Ивани од Вишње“. И ећио... фотћографича која је сћирићиво чекала 11 година да на њу доће ред... њред вама...

Одмори се мила моја Карењина... Сћокој ићивој души и мир Божији са шћобом... Увек ће ми недосћићашћи шћивоја нежности и смех са шћобом. И шћај шћивој њоћлед...

Захвална сам живоћу шћио ми иће је донео.

(Ивана Миловановић)

ФЕЛТОН / ЛИЧНОСТИ БЕОГРАДСКОГ БАЛЕТА (65) / ПИШЕ МИЛИЦА ЗАЈЦЕВ

Аница Прелић – карактерна првакиња

Аници Прелић, *Ајрвакињи у карактерном фаху, сјајном балетмајстору и шефу Балета Народне позоришта у Београду, дујемо увежбаноси, прецизноси, уметничке врхунице*

Аница Прелић (1910–1987) је три године учила балет у Глумачко-балетској школи код педагога Кладвије Исаченко, која је неговала неку врсту пластично-изражајне игре. Као једна од најбољих ученица, Аница ускоро ступа у трупу свој професорке, „Пластични балет Кладвије Исаченко“, са којим успева и да, практично још увек дете, 1923. отпутује у иностранство и наступа у градовима Немачке, Енглеске, Италије, Швајцарске, Француске, Холандије... „Прекрасно по лакоћи, ваздушасто-

сти, грацији, пластичности и разноврсности израза била је изведена ‘Игра са лоптом’, коју је играла Аница Прелић“, бележи европска штампа.

Члан Народне позоришта постаје са свега 17 година; од 1934. је солисткиња, а од 1938. до 1948. карактерна примабалерина. Већ 1929. критика је запажа у ансамблу као „младу играчицу, која се истиче складом својих линија, прецизним ритмом и полетном игром“. Касније, као солисткиња, истиче се „ванредном живахношћу своје игре и полетом играчког израза“, што је потом препоручује за карактерне улоге. Многобројни критичари који су у међуратном периоду помно пратили све значајне балетске догађаје у целој земљи, нарочито су истицали њен „жестоки“, „узаврели“ темперамент и „ванредни елан“. Из тих година издвајају се њена сола у балетима „Дафнис и Клое“, „Дон Кихот“, „Рајмонда“, „Човек и коб“, у операма „Таис“, „Кнез Игор“, „Кармен“, у Подресовој оперети „Босанска љубав“, као и у игри чочка у драмској представи „Нечиста крв“.

И послератне критике сведоче да темперамент Анице Прелић и

даље доминира сценом, све до њених последњих наступа: „у остварењу шпанских игара солисткиње Прелић и Црњанска уносиле су свој жарки темперамент“ („Кармен“, 1948). Из тих година остаће упамћено њено остварење у „Половецким играма“, за које је забележено: „Солиста овог балета Аница Прелић је преко класичне основе извела префињену стилску игру са снажно обојеним преливом источњачког карактера, који је у многоме помогао атмосфери целог балета“.

Пред крај играчке каријере већ почиње да се бави кореографским радом. О концертима фолклорне групе „Абрашевић“ критичари пишу: „руска народна игра, коју је, према обради Игора Мојсејева изванредно поставила и увежбала Аница Прелић, била је најбоље изведена тачка у програму по уиграности, прецизности и спонтаној изражајности“.

По силаску са сцене, она се интензивно бави и репетиторским радом. Као балетски стручњак са великим ауторитетом и стручним познавањем балетске технике, увежбавала је новопостављене балете и одржавала на високом уметничком

нивоу текући репертоар. Кореографије Маргарите Фроман, Димитрија Парлића, Пије и Пина Млакара и других, живе су захваљујући свакодневном, савесном, детаљном, прецизном и веома одговорном и тешком раду балетмајстора Анице Прелић, која је са љубављу и знањем исправљала линије, продубљивала изражајност, уигравала ансамбл и припремала солисте за нове улоге. У тај тежак рад је уносила целу себе, знање, искуство, енергију, темперамент, објективност у процени вредности, педагошки осећај и ауторитет. Тиме је, уз хуманост и спремност да гради односе поверења са ансамблом, имала и његову оданост и љубав. Велики део заслуга за уметничку афирмацију београдског балетског ансамбла на фестивалима у Единбургу, Визбадену, Фиренци, Бечу и другим, као и на гостовањима у Атини, Швајцарској, Салзбургу... њој припада. Иза свих аплауза, овација, цвећа, признања и сјајних критика, стајали су Аница Прелић и њен неуморан рад. Стога јој сви поклоници и поштоваоци Терпсихорине уметности код нас дугују неизмерну захвалност.

ФЕЛТОН / 175 ГОДИНА ОД ОСНИВАЊА ПРВОГ ТЕАТРА У БЕОГРАДУ, „ТЕАТРА НА ЂУМРУКУ“ (8) / ПИШЕ ЈЕЛИЦА СТЕВАНОВИЋ

Представе Театра на Ђумруку

Милорад Т. Николић у својој књизи о Театру на Ђумруку наводи да су у првом београдском професионалном позоришту режирани глумац Тома Исаковић и Атанасије Николић, који је поред сталног рада са извођачким ансамблом, водио рачуна о свим техничким елементима сценског извођења – сценографији, костимима, реквизити, расвети... Сценску опрему су у почетку чинили само завеса и неколицина „декоративних предмета“, које је управа добила на поклон или, евентуално, купила. Преласком на професионални рад, пристиже дотација од државе а и приход од улазница расте, па театар успева да набави бољу техничку опрему, али она се и даље углавном своди на завесе, осликане кулисе, нешто намештаја и ситне реквизите (јастуци, пешкири, посуђе, украсни предмети, оружје...). „Главна завеса била је од обичног платна, такозване умаије. Њен највећи украс биле су ројте од шика“, наводи Светислав Шумаревић.

Извесна количина костима је пренесена из Крагујевца и касније допуњена мањим набавкама, углавном тканина и других сировина (конци, дугмићи, копче, пантљике...), које су давале на шивење београдским кројачима. Повећан обим и квалитет продукције условили су, али и омогућили, да се од мајстора кројача Димитријевића из Новог Сада наручи већа количина специфичних позоришних косима и костимске реквизите. У пролеће су стигла 404 комада, међу којима су биле трико-чакшире, димије, кошуље, чарапе... углавном за српска, турска, арапска, тиролска, европска мушка одела – сељачка, грађанска, краљевска и војничка, али и нешто женских сомотских хаљина, сукњи и подсукњи... као и разних капа, шешира, појасева, камашни... Управа је у том тренутку очигледно већ имала оквирни репертоарски план, јер у списку набављених елемената пише и, на пример, „рухо за Душана из 3 комада“, „Старог Господара одело из 3 комада“ и слично. Боје и друге хемикалије које су служиле за шминкање набављани су у

београдским апотекама.

Позорница је осветљавана свећама и лојаницама, а за светлосне ефекте су коришћени разнобојни папири и стакло, као и бенгалска ватра.

Музику је водио Јосип Шлезингер, капелник (диригент) војне банде. Он је своја у Аустрији стечена музичка знања „прилагођавао укусу народа и владајућих кругова и двора“, ослањајући се углавном на народне, фолклорне елементе. У Театру на Ђумруку он је 4. јануара 1842. приредио и

први „музикални и краснопјевни“ концерт.

Упркос неискуству, критичари нам у приличној мери дочаравају те пионирске представе. О последњој Стеријиној премијери, „Симпатија и антипатија“, на пример, рецензент пише да је реч о комедији „за развеселеније удешеној“, која је испунила очекивања. Он уједно даје и општу оцену језичке културе глумачке друштвене, недавно придошле из другог говорног подручја: „У осталом једно јошт уобште приметити би

имао. Време би, мислим, већ било, да не чујемо у театру од наши позоришника ‘ховек, ђак, ћело’, и т.д. и на против ‘хочу, нечу, ичи’, и т.д. и без сумње не би ми то већ ни имали слушати, кад не би наука била једна мука, а одука две. Исто тако не види се у реду онај обичај, затрчати се или зарећи се, па онда повторавањем поправљати се“. У том „поправљању“ је свакако значајну улогу имао и шапчач, о којем такође говори исти приказ: „За суфлера би можда добро било, кад би у школу по неки пут отишао, и тамо слушао како деца међу собом шапћу и како једно другом пришапћују, јер он види се, као да не зна разлике између шапћања (т.ј. суфлирања) и између вицања“. Овде треба подсетити да су глумци имали у просеку једну и по премијеру недељно (!!), те да се улога суфлера знатно разликовала од данашње – он није био ту „за сваки случај“, ако глумац негде „запне“, већ је врло често говорио читаве делове текста, које су тумачи ликова понављали.

(наставиће се)

СЕЗОНА 2017/18.

У СУСРЕТ ЈУБИЛЕЈУ

ОКТОБАР 2017.

ВЕЛИКА СЦЕНА

СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

НОВ	01.	СРЕ. 19.30	БОЕМИ / са гостом опера Ђакома Пучинија
	02.	ЧЕТ. 19.30	ЖЕНЕ У <i>D-МОЛУ</i> / ДУГА БОЖИЋНА ВЕЧЕРА једночини балети; кореограф Раду Поклитару
	03.	ПЕТ. 19.30	ИЗБИРАЧИЦА комедија Косте Трифковића
	04.	СУБ. 12.00	СЕЋАЊЕ НА ВИШЊУ ЂОРЂЕВИЋ
	04.	СУБ. 19.30	ПЛАШТ / СЕСТРА АНЂЕЛИКА / са гостима опере Ђакома Пучинија
	05.	НЕД. 19.30	ВЕЛИКА ДРАМА драма Синише Ковачевића
	06.	ПОН. 19.30	РИЧАРД ТРЕЋИ драма Вилијама Шекспира
	07.	УТО. 19.30	КОПЕЛИЈА балет Леа Делиба
	08.	СРЕ. 19.30	ВЕЛИКА ДРАМА драма Синише Ковачевића
	09.	ЧЕТ. 19.00	СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА обележавање Међународног дана борбе против фашизма и антисемитизма
	10.	ПЕТ. 19.30	ДОН ПАСКВАЛЕ опера Гаэтана Доницетија
	12.	НЕД. 19.30	ИВАНОВ драма А.П.Чехова
	14.	УТО. 19.30	PLAY АНДРИЋ по мотивима Иве Андрића, гостује Краљевачко позориште
	15.	СРЕ. 19.30	ДОН КИХОТ балет Лудвига Минкуса
	16.	ЧЕТ. 19.30	ДАМА С КАМЕЛИЈАМА драма Александра Диме Сина
	18.	СУБ. 19.30	ЖИЗЕЛА балет Адолфа Адама
	19.	НЕД. 12.00	ТЕСЛА И БИТКА НА МАГНЕТНОМ ПОЉУ мјузикл за децу Дечјег културног центра, Београд
	19.	НЕД. 19.00	ЧУДО У ШАРГАНУ драма Љубомира Симовића
	20.	ПОН. 19.30	ДОДЕЛА НАГРАДЕ „БРАЋА КАРИЋ“
	21.	УТО. 20.30	САМОУБИЦА по тексту Николаја Ердмана, гостује Црногорско народно позориште
	22.	СРЕ. 12.00	ДАН ПОЗОРИШТА
	22.	СРЕ. 19.00	ДОН ЂОВАНИ / ПРЕМИЈЕРА са гостом опера В.А.Моцарта, копродукција са Опером и театром Мадленианум
	23.	ЧЕТ. 19.30	ТОСКА опера Ђакома Пучинија
	24.	ПЕТ. 19.30	АНИКА И ЊЕНА ВРЕМЕНА драма инспирисана приповеткама Иве Андрића, гостује СНП
	25.	СУБ. 19.30	ТРАВИЈАТА опера Ђузепе Вердија
	26.	НЕД. 19.30	АНТИГОНА трагедија Софокла
	27.	ПОН. 20.00	КОНЦЕРТ/ ИСПУНО САМ СВОЈУ СУДБИНУ 40 година од смрти Милоша Црњанског, Филхармонија младих Б.Пашћан
	28.	УТО. 19.30	МАРИЈА СТЈУАРТ драма Фридриха Шилера
	29.	СРЕ. 19.30	ЉУБАВНИ НАПИТАК опера Гаэтана Доницетија
	30.	ЧЕТ. 19.30	ХЕНРИ ШЕСТИ драма Вилијама Шекспира
	01.	ПЕТ. 19.30	КРАЉИЦА МАРГО балет на музику Горана Бреговића
	02.	СУБ. 19.30	НАБУКО/ са гостом опера Ђузепе Вердија
	03.	НЕД. 19.30	ПУТ У ДАМАСК драма Аугуста Стринберга
	04.	ПОН. 19.30	МАЕСТРО драма Миливоја Млађеновића, гостује Народно позориште Сомбор
	05.	УТО. 19.30	КО ТО ТАМО ПЕВА балет на музику Вокија Костића

	01.	СРЕ. 20.30	ПРАХ комедија Ђерђа Шпира, Народно позориште у Београду и Шабачко позориште	НОВ
	02.	ЧЕТ. 20.30	ЖЕНИДБА комедија Николаја В. Гогоља	
	03.	ПЕТ. 20.30	БЕЛА КАФА комедија Александра Поповића	
	04.	СУБ. 20.30	СТАКЛЕНА МЕНАЖЕРИЈА драма Тенесија Вилијамса	
	05.	НЕД. 20.30	ВАЖНО ЈЕ ЗВАТИ СЕ ЕРНЕСТ комедија Оскара Вајлда	
	06.	ПОН. 12.00	ДА НИШТА ПРИЗНАО НЕ БИХ промоција песама Бориса Пинговића	
	06.	ПОН. 20.30	МОЈЕ НАГРАДЕ по роману Т.Бернхарда, ауторски пројекат М.Пелевић / С.Бештић, копродукција	
	07.	УТО. 20.30	СИРАНО драма Едмона Ростана	
	08.	СРЕ. 20.30	КОВАЧИ комедија Милоша Николића	
	09.	ЧЕТ. 20.30	МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Е. Шмита	
	10.	ПЕТ. 20.30	ХАСАНАГИНИЦА драма Љубомира Симовића	
	12.	НЕД. 20.30	МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Е. Шмита	
	13.	ПОН. 20.30	ДАЖА И ПАРАЛАЖА комедија Јована Стерије Поповића	
	14.	УТО. 20.30	РЕВИЗОР драма Н.В. Гогоља, гостује Народно позориште Приштина	
	15.	СРЕ. 20.30	НЕСПОРАЗУМ драма Албера Камуја	
	16.	ЧЕТ. 20.30	СРПСКА ЛАЈКА комедија Александра Југовића, НП Кикинда/НП у Београду	
	18.	СУБ. 20.30	ДНЕВНИК ЈЕДНОГ ЛУДАКА драма Н.В. Гогоља, Moving Music Theatre, Битољ	
	19.	НЕД. 20.30	ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја	
	20.	ПОН. 20.30	МАМУ МУ ЈЕБЕМ КО ЈЕ ПРВИ ПОЧЕО по тексту Дејана Дуковског, гостује Црногорско народно позориште	
	22.	СРЕ. 20.30	НАРОДНА ДРАМА драма Олге Димитријевић	
	23.	ЧЕТ. 20.30	ЦАРСТВО МРАКА драма Лава Н. Толстоја	
	24.	ПЕТ. 20.30	ЕЛЕКТРА драма Данила Киша	
	25.	СУБ. 20.30	ЗЛИ ДУСИ Т. М. Ригонат, по роману Ф. М. Достојевског	
	27.	ПОН. 20.30	СУМЊИВО ЛИЦЕ комедија Бранислава Нушића	
	28.	УТО. 20.30	БИЗАРНО црна комедија Жељка Хубача	
	30.	ЧЕТ. 20.30	КАИНОВ ОЖИЉАК по роману В.Кецмановића и Д.Стојиљковића, гостује Шабачко позориште	
	01.	ПЕТ. 20.30	ВАЖНО ЈЕ ЗВАТИ СЕ ЕРНЕСТ Комедија Оскара Вајлда	ДЕЦ
	02.	СУБ. 20.30	ФРЕНКИ И ЏОНИ романтична комедија Т.Мек Нелија, Народно позориште у Београду и Народно позориште Сомбор	
	03.	НЕД. 20.30	ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја	

ДОГАЂАЈИ – ВЕЛИКА СЦЕНА

- 01.11. БОЕМИ - гостује диригент Алберто Веронези
04.11. СЕЋАЊЕ НА ВИШЊУ ЂОРЂЕВИЋ
04.11. ПЛАШТ/СЕСТРА АНЂЕЛИКА - гостују диригент Алберто Веронези и Оливера Меркурио, сопран („Плашт“)
09.11. СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА - обележавање Међународног дана борбе против фашизма и антисемитизма
14.11. PLAY АНДРИЋ - гостује Краљевачко позориште
20.11. ДОДЕЛА НАГРАДЕ „БРАЋА КАРИЋ“
21.11. САМОУБИЦА - гостује Црногорско народно позориште
22.11. ДАН ПОЗОРИШТА
22.11. ДОН ЂОВАНИ/ПРЕМИЈЕРА, копродукција са Опером и театром Мадленианум, гост диригент Марко Босми
24.11. АНИКА И ЊЕНА ВРЕМЕНА - гостује СНП, Нови Сад
27.11. КОНЦЕРТ/ИСПУНИО САМ СВОЈУ СУДБИНУ - 40 година од смрти Милоша Црњанског, Филхармонија младих Б.Пашћан
02.12. НАБУКО - гост диригент Јакопо Сипари ди Пескасероли
04.12. МАЕСТРО - гостује Народно позориште Сомбор

ДОГАЂАЈИ – СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

- 06.11. ДА НИШТА ПРИЗНАО НЕ БИХ - промоција песама Бориса Пинговића
14.11. РЕВИЗОР - гостује Народно позориште Приштина
18.11. ДНЕВНИК ЈЕДНОГ ЛУДАКА - гостује Moving Music Theatre Битољ
20.11. МАМУ МУ ЈЕБЕМ КО ЈЕ ПРВИ ПОЧЕО - гостује Црногорско народно позориште
30.11. КАИНОВ ОЖИЉАК - гостује Шабачко позориште
- ГОСТОВАЊА
- 01.11. СУМЊИВО ЛИЦЕ - Зајечар
08.11. КОНЦЕРТ ЗА ДАН ГРАДА ПАНЧЕВА - Панчево
13.11. КОВАЧИ - Студентски град - Београд
17.11. ИВАНОВ - Југословенски позоришни фестивал - Ужице
26.11. ЦАРСТВО НЕБЕСКО - Суботица
26.11. КО ТО ТАМО ПЕВА - Подгорица
28.11. ДОН ЂОВАНИ - Мадленианум (премијера)
04.12. ОТЕЛО - Осјек

www.narodnopolozoriste.rs